

[Per Hækkerup.]

medlem hr. Fanger, at når det ærede medlem taler om, at aktieselskabernes kapitaldannelse er overordentlig stor, at henlæggelser til reservefonds o. s. v. andrager meget store beløb — jeg tror, det ærede medlem nævnedes 2,3 milliarder kr. i 1955 — er det for så vidt glædeligt, som det er godt, at en stor kapitaldannelse finder sted, men jeg vil dog gerne understrege, at den kapitaldannelse, der på denne måde foregår i virksomhederne — og som formentlig ingen vil bestride er et resultat af samvirke mellem kapital, arbejde og ledelse — denne kapitaldannelse bliver udelukkende ejernes, aktionærernes, ejendom, medens de øvrige i produktionen samvirkende faktorer ikke får nogen del af ejendomsretten til disse således skabte værdier. Derfor forekommer det mig ikke rimeligt, når man taler om den sociale fordeling af udbyttet af et samlet overskud, der erhverves i et selskab, at se bort fra, at ejendomsretten til de inden for selskabet opsamlede værdier alene tilfalder selskabets ejere.

Axel Kristensen: Allerede i det, jeg sagde før, gjorde jeg opmærksom på, hvad aktieudvidelserne betød. Jeg sagde, at nu ville vi få at høre, at de påvirkede realudbyttet. Men jeg gjorde opmærksom på, at det kunne ikke ændre det billede, jeg gav, for så måtte man også tage den del af aktiekapitalen med, der afskrives som tabt, og det er ikke småbeløb heller. Hvis man vil se på tingene, som de er, er de udslag, jeg her har anvist, så store, at de aldeles ikke kan opvejes af det andet. Det er rigtigt, at jeg havde taget nogle selskaber ud for at kunne bedømme forskellen fra før krigen til nu, men i mit sidste eksempel, der jo også var meget tydeligt, havde jeg taget samtlige industriselskaber med, og dér var der ganske den samme tendens og linje.

Når der tales om den formuestigning, aktieejerne får ved henlæggelserne, må jeg heroverfor hævde, at disse bliver spist op ved, at lønstigningerne faktisk beslaglægger værdien af det, man har henlagt. Det er ikke sådan, at man, fordi man investerer en masse penge, tjener flere, for samtidig stiger lønnen og tager udbyttet af disse investeringer. Formelt ejer aktionærerne selvfølgelig disse værdier, men udbyttet af dem går

til højere lønninger, og hvis man tager realværdien af aktierne — man må da også tage hensyn til, at værdierne spises op af inflationen — er der for mig ikke spor tvivl om, at det, jeg har ønsket at vise, nemlig at aktionærerne i Danmark aldeles ikke spinder guld, ikke høster urimelige udbytter, er rigtigt.

Udviklingen er den, som jeg ikke er modstander af, at arbejderne får udbyttet af rationaliseringen og kapitalopsamlingen i selskaberne, men når det er tilfældet, er det urimeligt nu at straffe alle de mange mennesker, der har penge stående i aktieselskaber. Der er mange, mange af disse aktier, ja, hovedparten, som er fordelt i små beløb på mange mennesker, der skal leve af en beskeden indtægt og skal deltage i betalingen af de forbrugsafgifter, folketinget har vedtaget, og nu skal de altså også have deres indtægter sat ned til ingen nytte. Derfor er det, vi ikke kan gå med til dette lovforslag.

Aksel Larsen: Må jeg sige til det ærede medlem hr. Axel Kristensen, at jeg er fuldt ud opmærksom på, at han talte om, at samtidig med, at der kan være sket udvidelser på favorable vilkår for aktionærerne, kan der også være indtruffet tab for dem, men jeg tillod mig altså at beskæftige mig med det, jeg konkret kunne beskæftige mig med af det, det ærede medlem sagde. Jeg har ikke sådan i hovedet en historisk eller finansiell redegørelse for samtlige de ti aktieselskaber, som det ærede medlem vilkårligt har plukket ud. Så tog jeg det af dem, jeg kender mest til, Sukkerfabrikkerne. Sukkerfabrikkerne havde i 1948 en aktiekapital på 22½ mill. kr. og betalte 7 pct. i dividende. Nu har de en aktiekapital på praktisk talt det dobbelte og betaler 12 pct. i dividende. Det er mellem tre og fire gange så stor en sum udbetalt i udbytte til aktionærerne som dengang. Aktiekapitalens udvidelse havde efter min opfattelse bl. a. til formål at camouflere, at dividenden blev så meget større, for hvis man havde udbetalt den samme sum i dividende, men bibeholdt en aktiekapital på 22½ mill. kr., måtte man have givet ikke 12, men 20 pct. i dividende, og det havde set noget grovere ud i forhold til de tidligere 7 pct.

Hvorom alting er, opretholder jeg min mening: at aktionærerne her i landet ikke